

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. V.**, bývajúceho v K., , proti žalovanému **I. N.**, bývajúcemu v K., o **zaplatenie 18 157,07 EUR s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 19 Ro 857/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti platobnému rozkazu Okresného súdu Košice I z 30. júla 2007 č.k. 19 Ro 857/2007-11 rozhodol

t a k t o :

Konanie o mimoriadnom dovolaní **z a s t a v u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I platobným rozkazom z 30. júla 2007 č.k. 19 Ro 857/2007-11 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 547 000,-- Sk (18 157,07 EUR) a poplatok z omeškania 2,5 promile z tejto sumy za každý deň omeškania, t.j. od 21.2.2007 do zaplatenia, a náhradu trov konania 32 820,-- Sk (1 089,42 EUR), to všetko do pätnástich dní od jeho doručenia, alebo podať proti nemu v tej istej lehote odpor. Platobný rozkaz bol doručený do vlastných rúk žalovaného 19.1.2008, pričom proti nemu nepodal odpor.

Na podnet žalovaného podal proti označenému platobnému rozkazu vo výroku o povinnosti zaplatiť poplatok z omeškania mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Napadnutý platobný rozkaz navrhol v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie. Vyčítal okresnému súdu nesprávne právne posúdenie veci v otázke priznania poplatku z omeškania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas na to oprávnenou osobou (§ 243e ods. 1 a § 243g O.s.p.) skúmal predovšetkým splnenie podmienok konania o mimoriadnom dovolaní, ktoré musia byť splnené už pri jeho podaní. Dospel pritom k záveru, že jednu z takýchto podmienok v prejednávanej veci nemožno považovať za splnenú.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon /§ 243f/, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.).

Citované ustanovenie vymedzuje (nad rámec podmienok konania v prvom stupni, odvolacieho konania a tiež konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podávaných účastníkmi konania) ďalšie tri podmienky konania, ktorých splnenie zákon vyžaduje práve v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Prvou z týchto podmienok je okolnosť porušenia zákona právoplatným rozhodnutím súdu, druhou požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a treťou nemožnosť dosiahnutia ochrany inými právnymi prostriedkami. Pretože všetky uvedené podmienky konania o mimoriadnom dovolaní musia byť splnené súčasne, nedostatok ktorejkoľvek z nich bráni vecnému prejednávaniu mimoriadneho dovolania.

Podľa názoru dovolacieho súdu ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu zásadne vyžaduje intervenciu (mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora) vtedy, ak sám účastník využil všetky právom predpokladané prostriedky na zvrátenie stavu založeného rozhodnutím porušujúcim zákon, no nebol úspešný. Požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu ako podmienka konania o mimoriadnom dovolaní nie je daná vtedy, ak sám podnecovateľ mimoriadneho dovolania v konaní predchádzajúcom podaniu takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku opomenul hájiť svoje práva najmä nepodaním niektorého z opravných prostriedkov vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov, resp. ich oneskoreným podaním, hoci ich mohol účinne využiť. Splnenie uvedenej požiadavky ako jedného zo základných predpokladov prípustnosti mimoriadneho

dovolania generálneho prokurátora súvisí s princípom právneho štátu a to s princípom právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v civilnom procese je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosti a nezmeniteľnosti. Ak jeden z účastníkov občianskeho súdneho konania nevyužije svoje právo na účinné podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu, hoci mu v tom nebránili dôležité, resp. závažné dôvody (čím realizuje svoje procesné dispozičné právo zdržať sa, resp. nevyužiť možnosť podať riadny či mimoriadny opravný prostriedok), právna istota druhého účastníka, spoliehajúceho sa na záväzné a nezmeniteľné súdne rozhodnutie, nemôže byť narušená inštitútom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora. V súvislosti s tým dovolací súd dáva do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. septembra 1996 sp.zn. PL. ÚS 43/95, v odôvodnení ktorého sa okrem iného poukazuje na „Zásady civilného procesu na lepšie fungovanie justície“ prijaté Výborom ministrov Rady Európy v roku 1984, v ktorých sa odporúča, aby sa obmedzili najmä dozorové opravné prostriedky, čo sa týka najmä oprávnení generálnych prokurátorov. Tento cieľ sa napĺňa predovšetkým možnosťou účastníkov konania podať proti rozhodnutiu súdu riadny opravný a prípadne aj mimoriadny opravný prostriedok. Požiadavka na využití riadnych a prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov samotným účastníkom vyplýva aj zo zásady, podľa ktorej každý si má strážiť svoje práva (*vigilantibus iura*). V riešení tejto otázky sa senát dovolacieho súdu nestotožňuje so stanoviskom publikovaným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 36/2008, podľa ktorého podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom nie je podmienené využitím riadneho opravného prostriedku účastníkom konania. Uvedené stanovisko argumentujúce tým, že právna úprava výslovne nepodmieňuje podanie mimoriadneho dovolania využitím riadneho opravného prostriedku účastníkom konania, neprihliada na výnimočnosť mimoriadneho dovolania a na výklad rešpektujúci vyššie uvedené právne princípy a zásady. Okrem toho nie je v súlade ani s názorom pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadreným v uznesení z 19. júla 2000 sp.zn. PL. ÚS 57/99, v ktorom Ústavný súd zaujal stanovisko ku kritériám prípustnosti mimoriadneho dovolania. Vychádzajúc z výnimočnosti tohto opravného prostriedku Ústavný súd v uvedenom rozhodnutí vyslovil názor, že kritériom akceptovateľnosti právnej úpravy mimoriadneho dovolania je, okrem iného, povinnosť vyčerpať iné, dostupné právne (procesné) prostriedky nápravy pochybení vytýkaných v mimoriadnom opravnom prostriedku, že ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t.j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (s výnimkou dovolania –

§ 243f ods. 2 písm.c/ O.s.p.) alebo také prostriedky nemala k dispozícii alebo jej bolo zákonnými prekážkami znemožnené využiť tieto právne prostriedky nápravy, a že oprávnenie generálneho prokurátora vzniká až vtedy, ak sa preukáže, že účastník tieto prostriedky buď nemal, alebo mal a bol s nimi neúspešný, prípadne objektívne prekážky mu znemožnili ich využitie.

V zmysle ustanovenia § 174 ods. 1 O.s.p. platobný rozkaz, proti ktorému nebol podaný odpor s odôvodnením, má účinky právoplatného rozsudku. Odpor je riadnym opravným prostriedkom proti platobnému rozkazu. Včasné podanie odôvodneného odporu má za následok zrušenie platobného rozkazu zo zákona (§ 174 ods. 2 veta prvá O.s.p.). Právoplatný platobný rozkaz je záväzný v rozsahu stanovenom v § 159 ods. 2 O.s.p. a je prekážkou právoplatne rozsúdenej veci (§ 159 ods. 3 O.s.p.).

V prejednávanej veci žalovaný, namietajúci vo svojom podnete nesprávnosť platobného rozkazu, nepodal proti nemu odpor ako riadny opravný prostriedok, hoci jeho podaním mohol bez ďalšieho dosiahnuť zrušenie platobného rozkazu a prejednanie veci súdom na pojednávaní. Z obsahu spisu pritom nevyplývajú žiadne objektívne prekážky, ktoré by žalovanému znemožnili využitie tohto opravného prostriedku. Nebola preto splnená podmienka konania o mimoriadnom dovolaní, a to že jeho podanie vyžaduje ochrana práv žalovaného.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o mimoriadnom dovolaní pre nedostatok jednej z podmienok takého konania a neodstrániteľnosť takej prekážky konania podľa § 243i ods. 2, § 243c, § 243e ods. 1 a § 104 ods. 1 vety prvej O.s.p. zastavil.

O trovách konania o mimoriadnom dovolaní rozhodol podľa § 243i ods. 2, § 243b ods. 4 a § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p., pretože konanie o mimoriadnom dovolaní bolo zastavené a žiadnemu z účastníkov v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2009

Za správnosť vyhotovenia :

Jarmila Uhlířová

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.

predseda senátu